РІК ЗАЛОЖЕННЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба висилати на адресу "SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
Liberty
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVI. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., вівторок, 24-го грудня 1918. Ч. 153. — VOL. XXVI. JERSEY CITY, N. J., Tuesday, December 24, 1918. No. 153.

УКРАЇНСЬКІ ВІДПОРУЧНИКИ В ДОРОЗІ ДО ПАРИЖА.

Українські жовніри мали застрілити голову французької комісії у Львові.

Поляки заняли Данціґ.- Польська шляхта невдоволена зі соціялїстичного правительства.

Наступ большевиків в Естонії і на Литві. - Школа революції в Москві.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on December 23, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

УКРАЇНСЬКІ ВІДПОРУЧНИКИ, ПАНЕЙКО І СИДОРЕНКО, В ДОРОЗІ ДО ПАРИЖА.

Мають намір звидїти також Злучені Держави.

(Після кореспондентки нюйорського „Ворлда" Беатріси Баскервія).

ВІДЕНЬ, 21. грудня. — **Василь Панейко,** редактор головної української часописи в Галичині „Діла", і **Григорій Сидоренко,** бувший міністер зелїзниць на Україні, **перебувають тепер у Відни, будучи в дорозі до Парижа, куди удають ся, щоби вивідати ся про становище представників аліянтів в справі української републики.**

Вони відбули вже дня 18. падолиста в Ясах з представниками Злучених Держав, Англії і Франції вступну конференцію, яка однак не дала жадного рішаючого висліду. Вони надіють ся, що тепер в Парижи їм удасть ся вияснити деякі проблєми, які дотичать України.

В розмові з кореспонденткою „Ворлда" Сидоренко відкрив деякі надзвичайні відносини, які панують у східній Европі, а передівсім на Україні, в Галичині і на Буковині.

Українці, головний елємент населеня на Україні, домагають ся **влученя до України не лише трох четвертих частий Галичини зі Львовом, але також північно-східної части Угорщини і** північної Буковини, котрих то земель домагають ся для себе також Поляки, Мадяри і Румуни.

Коли би Українцям вдало ся осягнути всю територію, якої вони бажають, українська република числила би загалом 45 мілїонів населеня; з чого Українці числи би 38 мілїонів, Жиди 3 мілїони, а решту Поляки, Москалї і инші народности.

Українська република обіймала би найбогатшу частину колишної російської держави з великими покладами мінеральними, з найбільшими фабриками цукру в сьвіті із иншого рода промисловими заводами.

Очевидно, що Поляки, Румуни і Мадяри, дідичі на територіях, яких вони домагають ся, є готові робити розпучливі зусиля, щоби не допустити, аби селянська република позбавила їх так богатих посїлостий, які тягнуть ся від Галичини аж до Чорного моря, обіймаючи Київ і Одесу.

Сидоренко заявив, що українська република годить ся признати рівноуправність Жидам. Українські селяни надіють ся для себе користи, бо українське правительство постановило віддати їм великі посїлости. Богато посїлостий находить ся в руках польської шляхти ще від 15-го столїтя. Вивласнюючи ті посїлости під теперішну пору, република мусїла би взяти на себе відповідальність за народні як також за клясові боротьби.

Ще одним елєментом, який викликує заколот, є присутність на Україні 150.000 добре зорудженого німецького війска. Нарід, без огляду на народність і кляси, ненавидить їх.

Положене є також замотане через постійну боротьбу, яка ведеть ся здовж границї між українською міліцією а російськими большевицькими війсками, котрі намагають ся війти на Україну, повалити українську републику і завести савєтське правительство в Києві і Одесі на взір московський. Селянське населене України є рішучо противне большевизмови.

Панейко і Сидоренко мають намір, заки повернуть домів, відвідати Вашінґтон, де надіють ся дипльоматичної помочи для покінченя народної і клясової боротьби та усуненя вікового антаґонізму, в якім жиють з Українцями Поляки, мадярські Жиди і деякі елєменти румунські, хотячи загарбати для себе спірні території.

Боротьба між Німцями і большевиками на Україні.

АМСТЕРДАМ, 21. грудня. — Німецькі війска опорожнили пристань Ревель (в Естонії), як се доносить телєграма з Берлїна.

Німецькі війска на Україні зводять боротьбу з війсками большевиків. Недалеко Житомира, 80 миль на полудневий захід від Києва, німецькі війска здобули від большевиків 15 гармат.

ЗАЯВА КОМАНДАНТА УКРАЇНСЬКИХ ВІЙСК, ЛУЦЕНКА.

ОДЕСА, 16. грудня. — Др. Луценко, командант українських републиканських війск, які заняли Одесу і більшу частину України, зложив в неділю підчас розмови з кореспондентом отсю заяву:

„Щодо французьких війск, яких прихід зістав заповіджений, то ми будемо їх вважати лише тоді своїми приятелями, коли вони приходять з цїлию, щоби помогти нам при удержуваню ладу підчас твореня демократичного правительства.

„Колиж би однак чужинецькі війска були ужиті яко аґенти реакції, тоді вони будуть мати проти себе маси народа і карну армію, яка є досить сильна, щоби занити край, як се вона зробила в останних двох тижнях при помочи селян і мешканців малих місточок".

УКРАЇНСЬКЕ ЗБІЖЕ МОЖЕ ЗЛАГОДИТИ НУЖДУ В СУСІДНИХ КРАЯХ.

ВАШІНҐТОН, 21. грудня. — Величезні засоби збіжа буде можна ужити на ратунок народа в Румунії, Болгарії, Сербії і Туреччині завдяки присутности фльоти аліянтів в Одесі, як се доносять інформації, одержані в департаменті заграничних справ.

Се збіже находить сяя майже в цїлости на Україні. Німці не були всилї його перевести з причини ворожого настрою населеня.

Сказано дальше, що засоби збіжа на Україні вистарчили би, щоби зменьшити в значній мірі нужду в Росії, але діяльність большевиків робить неможливим, щоби збіже розділити.

ГОЛОВА ФРАНЦУСЬКОЇ СЛІДЧОЇ КОМІСІЇ УБИТИЙ У ЛЬВОВІ.

Після польського донесеня мали його застрілити українські жовніри.

ЖЕНЕВА, 20. грудня. — **Полковника-поручника, Енрі Вілена, голову французької комісії, висланої для зібраня доказів дотично боротьби між Україною і Польщею, застрілили на смерть українські жовніри,** як се доносить телєграма зі Львова, яку щойно одержало польське бюро в Льозанї.

Французька комісія прибула до Львова підчас останної боротьби між польськими і українськими війсками. Вона встигла була вже покінчити слїдство і мала намір повернути до Франції, коли голову комісії убито. Подробиці сього нещасного випадку покищо незвісні.

Поляки увязнили в Перемишли д-ра Кормоша і д-ра Загайкевича.

„Ґонєц Краковскі" з 15. падолиста подає подробиці про битву, яка мала місце дня 11. падолиста в Перемишли, а яка тривала без перестанку до ночи. Остаточно Українці з причини переважаючої сили противника були приневолені уступити до Пікулич. **Поляки взяли трохи полонених, між тими д-ра Кормоша і д-ра Загайкевича.**

Доперва дня 13. падолиста вечером привернено спокій в місті і околиці. В Перемишли зорґанізовано міліцію. Полковник Токаржевскі, місцевий комендант Перемишля, видав приказ загальної мобілїзації всїх мущин у віці до 55 лїт.

„Ґонєц Краковскі" взиває польське правительство, щоби увязнило цїлу українську кольонію в Кракові яко закладників.

В АВСТРІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on December 23, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

АВСТРІЙСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО ПРОСИТЬ, ЩОБИ ВІЙСКА АЛЇЯНТІВ ЗАНЯЛИ ВІДЕНЬ.

ПАРИЖ, 21. грудня. — Часописи в Ціріху подають нинї телєграму з Відня, в якій сказано, **що австрійське правительство „в цїли оминеня нових заворушень" просило правительства аліянтів, щоби вони обсадили Відень.**

В тій цїли зажадало воно від аліянтів висланя французьких, англїйських і американських війск.

Страшний голод у Відни.

ЛОНДОН, 20. грудня. — Голова англїйської комісії для полонених в Австрії, який перебуває під теперішну пору у Відни, доносить, **що положене у Відни з причини браку поживи і одїжи стаєть ся дуже грізне,** як се подає телєграма з Відня.

Голодуючі матери у Відни не годні дати своїм дїтям молока. В місті вмирає денно по кілька сот дїтий. Матери не мають також в що повивати маленькі діти і мусять уживати до сього часто лахів або часописий.

Цісарська палата буде перемінена на захоронку для дїтий.

Ухвалено покарати виновників війни.

ВІДЕНЬ, 20. грудня. — Австрійські урядники, які є відповідальні за розпочате війни, будуть покарані.

В палаті послів внесено законопроєкт, який уповажняє до переведеня слїдства і покараня також командантів армій і їх підчинених.

Чехи займили німецьку Чехію.

ПРАГА, 21. грудня.—Чесько-словацькі війска, занявши міста Еґер і Райхенберґ, відобрали отсим цїлу німецьку Чехію від німецької Австрії.

Німецька Чехія не була в стані ставити опору, відколи австрійська армія перестала істнувати. Австрія є нинї одинока держава, в якій війска зістали вже здемобілїзовані. Натомісць Чехо-Словаки не лише задержали під оружем свої війска, але й доповнили армію, покликуючи нових рекрутів.

Конфіската державних маєтків.

КОПЕНҐАҐЕН, 20. грудня. — Австрійська народна рада ухвалила сконфіскувати всї державні добра, як се доносить нинїшна телєграма з Відня.

В СЕРБІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on December 23, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Перший кабінет юґославянської держави.

БЕРНО, 20. грудня. — Телєграма з Білгорода доносить про утворене першого правительства юґославянської держави, **в склад котрого входить премієр, його заступник і 16 міністрів.**

ПРОТІЧ (Серб), **бувший сербський міністер внутр. справ, іменований президентом кабінету; др. Корошец (Словінець),** бувший президент юґославянської народної ради, заступником президента; **др. Трумбіч (Хорват),** бувший президент юґославянського комітету в Англії, міністром загр. справ.

В ПОЛЬЩІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on December 23, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Польські війска заняли пристан Данціґ (Ґданьск).

ПАРИЖ, 19. грудня. — Телєграма з Варшави доносить, **що вчера почали в Данціґу висідати польські війска. Польська армія має числити 50.000.**

Польський посол для Німеччини опустив Берлїн.

Німці протестують.

КОПЕНҐАҐЕН, 20. грудня. — Польські війска, які висїли в Данціґу, находять ся під командою ґен. Йосифа Галера, команданта польських війск у Франції.

Німецькі мешканції міста Данціґа відбули в четвер масові збори, на яких ухвалено протест проти занятя міста Поляками. Ґубернатор познанської провінції, Яґов, вислав бездротним телєґрафом протест на руки президента Вілсона, як се доносять німецькі часописи.

Польське правительство накладає на Поляків в Познанщині податки.

БЕРЛІН, 18. грудня. — Польське правительство, **як се доносять берлїнські часописи,** видало розпорядженє, на підставі котрого наложено податки на всїх Поляків, замешкалих у східних провінціях Німеччини. Податки, які **мають бути заплачені** до 15. січня, **мають бути** що найменьше так **високі,** які давнїйше плачено пруському правительству.

Збиранє податків поручено міським народним радам:

Польське правительство видало також розпорядженє, щоби всї польські мущини у віці від 18 до 50 лїт вступали в ряди народної ґвардії. Німецькі урядники, які ворожо відносять ся до польського правительства, будуть з Познаня прогнані.

Польська шляхта невдоволена з теперішнього польського правительства.

ВАРШАВА, 18. грудня. — Ґр. Адам Тарновскі, австро-угорський посол в Злучених Державах в часї зірваня дипльоматичних зносин, заявив нинї в розмові з кореспондентом, що він прикро відчуває, **що аліянти не** признали доси Польщі. Однак, заявив він дальше, теперішне польське правительство представляє лише одну галузь соціялїстичної партії.

Програма теперішного правительства, як поділ землї, удержавленє копалень і головнїйших галузий промислу, доведе після гадки гр. Тарновского край до економічного заколоту, бо ще за передчасна пора, щоби **переводити** такі пляни. Шляхта і дідичі, заявив він, не були би противні подїлови великих маєтків, коли би се було переведене пізнїйше і коли би правительство заплатило за землю, як се пропоновано в Чехії.

В РОСІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on December 23, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

НОВЕ СТАНОВИЩЕ АЛІЯНТІВ В СПРАВІ РОСІЇ ЩЕ НЕ ПОРІШЕНЕ.

Приходить ся вибирати між большевиками або імперіялїстами.

ПАРИЖ, 21. грудня. — **Чим близше до мирової конференції, тим справа Росії набирає більшого значіня. Даєть ся заввамати загальне переконане, що без остаточного порішеня становища супроти Росії є неможливим порішити справи Німеччини і Польщі.**

Французька преса веде завзяту дискусію на тему російських большевиків. Часописи консервативні підносять щораз то нові обжалуваня проти революціонерів. Натомісць преса радикальна боронить режім Ленїна і Троцького.

Часопись „Сосіялїст Попілер", наприклад, передрукувала обжалуване, піднесене нюйорським журналом „Нейшен", а іменно, що телєграма, вислана Реймондом Робінсом перед підписанем берестейського договору, дійшла до рук секретаря Ленсінґа, але не дійшла до президента Вілсона.

Соціялїстичні часописи підносять, що „міжнародні фінансові круги систематично давлять правду про большевиків", і ставлять отсе домаганє:

„Вже найвисший час, щоби президент Вілсон приміняв до Росії 6-тий артикул зі своїх 14 точок".

Тимчасом в полїтичних кругах аліянтів нема ще жадного пляну щодо будучого становища супроти Росії. З достовірних жерел доносять, що правительства аліянтів не мають наміру привертати царського режіму, о що посуджують їх радикали. З другої однак сторони аліянти не хочуть признати режіму большевиків. Аліянти находять ся в клопоті з причини, що російські середні кляси не мають орґанізації, яка могла би дати підставу постійному правительству.

Справа в дійсности стоїть так, що аліянти мусять обмежити ся до вибору між імперіялїстами або большевиками.

Тут президент Вілсон мусить знова відограти ролю розємчого судії.

На разі аліянти **мають намір** утворити російський комітет, який був би лише дорадчим тїлом в справах, відносячих ся до Росії. Сей комітет не мав би однак права брати участи в рішенях властивої мирової конференції.

Хто війде в склад сього комітету, ще не знати, але присутність в Парижи Маклакова, який був представником провізоричного російського правительства по революції, проф. Мілюкова, першого міністра загр. справ в пореволюційнім кабінеті, і **князя Львова,** першого президента провізоричного правительства, позволяє догадувати ся, що сї люди війдуть правдоподібно в склад плянованого російського кабінету.

Наступ большевиків в Естонії і на Литві.

БЕРЛІН, 22. грудня. — **Вісти з Риґи доносять, що наступ большевицьких війск в Естонії і на Литві відбуваєть ся систематично.**

Переговори між німецькою центральною радою жовнірів і провідниками большевиків в справі установленя пограничної лїнії не довели до жадного успіху.

Большевицька армія, зложена з 4 дивізій, зближаєть ся вже до міста Мітав (в Курляндії). **Большевицькі війска, які заняли Вальк (в Лївонії) маширують на Риґу.**

Вісти до часописи **„Фрайгайт"** доносять, що в Ризї вже установлено савєтське правительство. Голова нового правительства, Стучка, видав проклямацію, заявляючи, що Лївонія підлягає законам савєтів та що право приватної власности зносить ся.

Школа революції в Москві.

КОПЕНҐАҐЕН, 22. грудня. — Бувший данський посол, Гаральд Р. де Скавеніюс, заявив нинї, що в Москві утворено окрему революційну школу під проводом большевицького провідника Радека, в якій аґітатори зі всїх сторін сьвіта вправляють ся в ширеню революційних ідей.

В сїй школї є **представники** всїх країв, навіть Хін.

Втрати Росії в людях оцїнюють на поверх 9 мілїонів.

КОПЕНҐАҐЕН, 22. грудня. — **Втрати Росії в людях у війні оцїнюють на 9,150.000, як се доносить телєграма з Петроґраду.**

На се складають ся 1,700.000 убитих, 1,450.000 [illegible], 3,500.000 ранених, 2,500.000 полонених.

В НІМЕЧЧИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on December 23, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Орґанізація народної армії.

ЛОНДОН, 21. грудня. — **Німецьке правительство приймило проект Гінденбурґа в справі утвореня народної армії, як се доносить телєґрама з Копенґаґен.**

Після пляну Гінденбурґа нова німецька армія мала би бути сильнїйшою ніж колинебудь давнїйше. Всї офіцири одержали в тій справі тайні подрібні інструкції.

Брокдорф наслїдником д-ра Сольфа.

КОПЕНҐАҐЕН, 21. грудня. — Німецький посол для Данії,

(Продовжене на стороні 5-тій).

'SVOBODA' (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized, July 31. 1918.

SUBSCRIPTION: United States:		ПЕРЕДПЛАТА: в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
to Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25

Single copy 3 cents. — Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Число телефону 498 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS — MEMBERSHIP LABEL

ПЕРЕД НАРОДНИМ ЗЇЗДОМ.

ДО УКРАЇНЦІВ У ВСІХ МІСЦЕВОСТЯХ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

I.

Всї місцеві українські орґанїзації, а зокрема українські парохіяльні громади, українські товариства, братства, сестрицтва, Січи, клюби і т. д., повинні в найблизших днях вибрати НАЙМЕНЬШЕ ПО ОДНОМУ ДЕЛЕҐАТОВИ НА НАРОДНИЙ ЗЇЗД, коли мають до 50 членів. Як мають понад 50 членів, можуть вибрати двох делеґатів, а як мають понад 100 членів, можуть вибрати трох делеґатів.

Про вибір делеґатів треба сейчас повідомити головний офіс У. Н. Комітету.

II.

Всї місцеві українські орґанїзації, а зокрема українські парохіяльні громади, українські товариства, братства, сестрицтва, Січи, клюби і т. д., повинні також в найблизших днях відбути спільний мітінґ і ВИБРАТИ МІСЦЕВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ КОМІТЕТ, який одержить повносласти на Народний Зїзд в Ню Йорку для всїх вибраних делеґатів з усїх орґанїзацій у своїй місцевости.

З вибором делеґатів по всїх поодиноких орґанїзаціях і з вибором спільного місцевого У. Н. Комітету треба поспішитись, бо від Народного Зїзду дїлить нас всего три тижнї.

III.

Всї українські місцеві орґанїзації на зборах для вибору делеґатів на Народний Зїзд в Ню Йорку, який буде 16. і 17. січня 1919, і на спільних зборах для вибору місцевого У. Н. Комітету повинні ЗІБРАТИ ЖЕРТВИ НА ФОНД ДЛЯ ОБОРОНИ ГАЛИЧИНИ.

Український Народний Комітет.

УКРАЇНСЬКА ДЕЛЄҐАЦІЯ МОЖЕ ПРИЇДЕ ДО АМЕРИКИ.

Нюйорський дневник *World* в спеціяльній кореспонденції з Відня під датою 21. с. м., доносить, що там приїхало двох українських делеґатів, **Василь Панейко,** редактор львівського „Діла" і **Григорій Сидоренко,** бувший міністер зелїзниць на Україні.

Оба вони мали вже вступну конференцію з представниками Злучених Держав, Анґлії і Франції в Яссах, в Румунії, дня 18. с. м., які ще не довели до остаточного успіху, але тепер їдуть до Парижа, де, сподіваються ся, справи зовсім вияснять ся. **Опісля мають вони оба намір приїхати до Злучених Держав,** щоби у Вашінґтонї зеднати дипльоматичну поміч для українського народу.

Гр. Сидоренко сказав кореспондентці „Ворлда", що Українці хотять влучити до української републики східну Галичину (три четвертини цілого краю), північну Буковину і пів[illegible] ськими краями. Проти сього **виступають Поляки, Румуни і Мадяри, котрі хотїли би загарбати** [illegible]

Українська република, говорили дальше делеґати, буде обіймати 45 міліонів населеня, в тім 38 міліонів Українців, 3 міліони Жидів, а 4 міліони Москалів і Поляків.

Се була би українська селянська република; селяни дістануть до подїлу великі земельні посїлости по всїй Україні. Поляки, Румуни і Мадяри хотїли би відірвати західні краї від сеї републики з уваги, що їх шляхта має там свої великі посїлости.

Вкінци сказали делеґати кореспондентці „Ворлда", що українська република хоче признати Жидам національні права та що Українці з німецьким військом, якого ще є 150.000 на Україні, а яке вони ненавидять, а також з большевиками, мусять воювати, бо проти них є ціле українське населене.

* * *

Вістка, що двох українських делеґатів, один галицький, а другий київський, відбули вступну конференцію з представниками Злучених Держав, Анґлії і Франції, в місті Яссах, в Румунії, в імени української републики та що вони оба їдуть на дальші переговори до Парижа, а може і до Америки, вказує, що Галичина властиво творить вже часть України.

Для нас мило почути, що українська република навязує зносини з Америкою і з аліянтами і радо витаємо заповіджений приїзд українських делеґатів до Злучених Держав. Українська іміґрація прийме їх дуже радо і хотїла би від них довідатись добрих і докладних інформацій про старий край.

Колиб оба делеґати приїхали до Злучених Держав в половині січня, то сподіваємо ся, що вони явились би на Народнім Зїзді в Ню Йорку та здали би звіт про події на Україні і в Галичині та про теперішнє політичне положене української републики.

UKRAINIANS WANT RICHEST PART OF EUROPEAN RUSSIA.

Their Delegates, on Way to Paris, Tell World Correspondent of Projected Republic to Include 45,000,000.—Conflicts with Poland and Roumania Certain.—Freedom for Jews and Seizure of Great Estates on Programe of Would-Be Nation, Which Faces Many Disputes.

By Beatrice Baskerville.

(Staff Correspondent of The World).

Copyright. 1918, by the Press Publishing Co.

(The New York World).

(Special Cable Despatch to the World).

VIENNA, Dec. 21.—Basil Paneyko, editor of Dilo, the leading Ruthenian newspaper, and Gregor Sydorenko, formerly Minister of Railways in the Ukraine, are here on their way to Paris to learn the attitude of the representatives of the Allies toward the Ukraine Republic.

They had a preliminary conference at Jassy on Nov. 18 with representatives of America, Great Britain and France, which had no definite result, and in Paris they hope to clarify some of the problems that face their country.

Ukrainian Claims Conflict.

In a talk with the correspondent of The World, Mr. Sydorenko disclosed some of the extraordinary conditions prevailing in Eastern Europe, particularly in the Ukraine, Podolia and Bukowina. Ruthenians, the leading element of the population in the Ukraine, not only claim three-fourths of Galicia, with Lemberg and the other choice areas, but they also demand the incorporation of North-eastern Hungary and Northern Bukowina into the Ruthenian district, thus conflicting with the claims of the Poles, the Magyars and the Roumanians.

Should the Ruthenians succeed in obtaining the territory they seek, the Ukraine Republic would have a total population of 45,000.000, of whom 38,000,000 would be Ruthenians, 3,000,000 Jews, and the remainder Poles and Great Russians.

This republic would enjoy the richest district of the former Russian Empire in Europe, with vast mineral wealth, some of the largest beet sugar refineries in the world, and other choice industrial plants.

Would Emancipate the Jews.

Naturally the Poles, Roumanians, and Hungarians, proprietors of the territory thus claimed, **are preparing to make desperate efforts to prevent the peasant republic from depriving them of such rich possessions, stretching from Galicia to the Black Sea and including Kieff and Odessa.**

M. Sydorenko says the republic would be willing to emancipate the Jews, and it would expect to benefit the Ruthenian peasants by throwing open to them the areas of the Polish landed nobility. Much of this land has been held by the Polish aristocracy since the fifteenth century. **In appropriating any part of it now, the republic would take upon its shoulders responsibility for racial as well as for class conflicts.**

Another element of confusion, he says, is the presence in the Ukraine of 150,000 German troops, well equipped and armed. The troops are hated by the people, irrespective of class or race.

Bolshevists Halted at Border.

The situation is further complicated by continual frontier fighting between the Ruthenian militia and Russian Bolshevists, who are striving to enter the country and overthrow the republic, then setting up a Soviet rule in Kieff and Odessa on the Moscow model. The peasant population of the country is solidly opposed to Bolshevism.

Before returning home MM. Paneyko and Sydorenko expect to visit Washington, where they hope for diplomatic help in disentangling the skein of racial and class conflicts, and to adjust the antagonisms of centuries which have involved the Poles and Ruthenians, the Hungarian Jews and the elements in Roumania that have long aspired to the possession of disputed territory in Bukowina.

ВІДОЗВА ДО ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА.

Від Заряду Українського Сиротинця в Філядельфії ми одержали ось-таке письмо:

Філядельфія, Па., 10. грудня 1918.

Слава Ісусу Христу!

До Сьвітлої Управи запомогової орґанїзації „Укр. Нар. Союза" в Джерзи Сіти, Н. Дж.

Сьвітла Управо!

Заряд Сиротинця Сестер Василіянок в Філядельфії, Па., звертаєть ся з умильною просьбою до Сьвітлої Управи, а іменно:

Зближаєть ся сьвято Різдва Христового. Минулими роками складав наш нарід жертви на піддержане Українського Сиротинця в Філядельфії, на „Різдвяний Дар" для сиріт.

Того року, більше нїж колинебудь передше, Сиротинець находить ся в дуже тяжких матеріяльних обставинах.

По тій причині звертаємо ся до Хвального Уряду з уклінною просьбою помогти нам в піддержаню сеї одинокої української добродїйної інституції на чужині, збіркою серед шан. Членів орґанїзації „Укр. Нар. Союза". Віримо, що Хвальний Уряд не відмовить нашій просьбі, так як не відмовив минулого року, і потрудить ся в користь нещасних сиріт, за що з гори складаємо сердечну подяку Хвальному Урядови, за поміч для українських сиріт.

ЗА ЗАРЯД УКРАЇНСЬКОГО СИРОТИНЦЯ:
М. Мокрина, Ч. св. В. В.

До сеї горячої просьби не треба би властиво додавати нічого — вона говорить сама за себе.

Уважаємо за відповідне підчеркнути лиш одно речене в сій просьбі, а іменно: **„Того року, більше нїж колинебудь передше, Сиротинець находить ся в дуже тяжких матеріяльних обставинах".**

Про причини тих тяжких матеріяльних обставин ми говорити не будемо, бо вони кождому дуже добре відомі. Пригадаємо лише сю страшну пошесть, інфлюенцу, яка ще й доси не вигасла, а яка осиротила дуже богато українських дітий.

Хто заопікуєть ся сими нашими нещасними сиротами? Хто заступить їм їх батька й неньку? Хто їх накормить, огріє, одягне та навчить любити Бога і людий? Хто їх виховає на сьвідомих членів своєї суспільности?

Усе те можуть зробити найліпше ті, котрі вихованю дітвори посьвятили ся — **Сестри Василіянки в Українськім Сиротинци у Філядельфії.**

Та вони, наші Сестри Василіянки, можуть жертвувати нашій осиротілій дітворі лише свою працю, а гроший вони не мають. Як би мали — то певно не витягалиб своєї руки по милостиню.

Земляки! Ми не будемо вчити Вас патріотизму, бо Ви і без нашої заохоти даєте щедрі жертви там, де уважаєте за відповідне. А хиба може бути більша народна потреба, як ратоване українських діточок перед загладою?

Родимці! Не дайте пропадати марно сиротам свого власного народу! Не допустіть до того, щоби ті наші сироти примирали з голоду та холоду, або щоби виховували ся по чужих, може навіть ворожих нам заведенях!

Братя і Сестри! Чесні Члени і Члениці У. Н. Союза! Дайте матеріяльну поміч Українському Сиротинцеви в Філядельфії! Зложіть щедрі жертви на коляду для українських сиротят! Поратуйте своєю ласкою тих, котрі без тої ласки обійти ся не можуть! А не забудьте, просимо, що „два рази дає, хто скоро дає"!

Чеки і моні-ордери на „Різдвяний Дар" для Українського Сиротинця в Філядельфії просимо виписувати на імя **UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION,** а висилати їх (враз із виказами жертводавців, які будуть оголошені в „Свободі") на адресу головного касієра нашої орґанїзації: **MR. WASIL LEWCZYK, 48 WASHINGTON AVE., ELIZABETH, N. J.**

Головний Уряд У. Н. Союза.

УКРАЇНА БАЖАЄ ПОВНОЇ СВОБОДИ.

Під повисшим заголовком подаємо нинї за бостонським дневником **The Christian Science Monitor** (з 19. с. м.) розмову кореспондента сеї часописи з президентом У. Н. Ради в Парижи, **проф. Федором Савченком.**

Розмова була ще перед німецькою революцією, коли ґенерал Скоропадський при помочи німецьких військ правив Україною для німецьких інтересів і для шляхти на Україні. Професор Савченко сказав, що український нарід поборе німецьких наїзників і сподіваєть ся помочі від аліянтів, бо Україна має однакові інтереси з аліянтами, котрі здобудуть права самоозначеня для всїх народів, так як се голосить президент Вілсон.

„Ми є одним з найдемократичнійших народів сьвіта" — казав проф. Савченко — „і тому покладаємо надію на великі демократії Заходу, у яких ми находимо так богато для науки і для ціненя".

Дальше проф. Савченко заявив ся за створенем великої славянської федерації на місце давної Росії, зложеної з независимих держав, які разом творили би нову і велику силу для людства і для справедливости.

Про Скоропадського сказав проф. Савченко, що він був на дворі бувшого царя, а коли Німці посадили його яко гетьмана України, він служив їм і сподівав ся стати монархом на Україні.

Опісля проф. Савченко згадав про ріжниці між Українцями і Москалями; про заборону українського слова в давній Росії в 1876 роцї і сказав, що російська культура істнує тільки завдяки культурі українській, бо за царя Петра Великого українські учені перенеслись з України до Москви, де створили основу для російської науки.

Закінчив свою розмову проф. Савченко заявою, що Україна заключила умову з Литвою, але не з Польщею, якої інтереси є цілком противні інтересам України.

UKRAINE'S DESIRE FOR FULL LIBERTY.

President of National Council Says Interests of Ukraine and Allies Are Identical.—Wants Right of Self-Determination.

Special to The Christian Science Monitor.

PARIS, FRANCE—Following the example of the Tzecho Slovak National Committee, which has recently merged into a full-grown ministry of foreign affairs, the Ukrainian Republic has also thought fit to constitute in Paris a national committee, the chairman of which is M. Theodore Savtchenko, formerly professor in Petrograd and lecturer at the University of Rome.

This committee represents Ukrainians living in France; and has been appointed by them to express their feelings and desires, and to protest energetically against the violence used by Germany in the Ukraine. M. Savtchenko, when asked by a representative of **the Christian Science Monitor** to express his views on the present situation of his country, made the following statement:

"The terrible moments through which our brother Ukrainians are passing just at present require that the National Ukrainian Council should protest against the barbarian invader," he said. "For many centuries past the Ukrainian people have been engaged in a struggle for liberty. They have had also to measure themselves with many enemies, but have always found the means of fighting against injustice. Once more the Ukrainian people are face to face with an arrogant and pitiless enemy. We are, however, firmly convinced that our people will once more know how to oppose Teutonic brutality in order to defend their rights, their liberty and their existence.

"We merely ask the Entente to grant the oppressed Ukrainians its moral aid, whatever form it may take. The interests of our country and those of the Entente are identical; for it is on the battlefields of Western Europe that there will have been conquered for the Ukrainians as for other peoples that right of self-determination advocated by President Wilson and the Entente.

"We are one of the most democratic peoples in the world," said M. Savtchenko, "and we therefore place our hopes in the great democracies of the Occident in which we find so much to learn and to admire. And obeying the natural sentiment which draws her toward the nations of her race, the Ukraine already thinks of that day when, the painful work of interior organization having been accomplished,—beginning with those states which formed a part of the former Russia Empire,—it will be possible to proceed to the creation of a great Slavic federation which, whilst maintaining the independence of each state, will place a new and formidable force at the service of humanity and justice.

"One should remember," continued M. Savtchenko, "in order to understand, if possible, the present situation in Ukraine,—that in the region of Odessa there were innumerable German colonies which enjoyed extraordinary favor under the government of the ex-Tzar. For more than a century, these colonists have refused to assimilate with the rest of the population and as the German settlers, thanks to the help of the government, were much richer than the Ukrainians, who were for the most part peasants, the latter regarded their invaders with a certain envy. Generally speaking, all Ukrainian villages were separated into two distinct sections—the Ukrainians, and the German settlers, these latter preserving all the customs of their country.

"The German settlers naturally exercised a strong influence over the natives, who numbered some 35,000,000, and being for the most part peasants, were subjected to the economic influence of their German neighbors, most of whom were tradespeople and merchants.

"Skoropadski, who has been imposed upon us by the Germans, was a general at the court of the Tzar. He is now Hetman of the Ukraine. The Germans inaugurated this military dictatorship because they deemed that the Central Rada did not possess sufficient influence to compel the Ukrainians to produce enough corn for their commandeering purposes. Up to a short time ago, Skoropadski was in Berlin, and it is believed that he has monarchical leanings. The whole country is under German rule; the national leaders have been thrown into prison, so that there exists no central authority to speak of, and the Germans are able to do what they will.

"However, there still exists some hope in the fact that it is the German interest to reestablish order as promptly as possible in the Ukraine, in order to be able to share in all the immense economic advantages that the Ukraine enjoys."

On being asked if the Ukrainians were ethnologically closely related to the Russians, M. Savtchenko replied:

"There exists a marked difference between the Russian and the Ukrainian. The latter resembles the Serbian a great deal more than the Russian. As you know, the Ukrainian people have always been celebrated for their musical talents. Unfortunately, their intelectual and artistic expansion has always been, so to speak, repressed by the subjection in which it has been held by Russia. An Ukase of 1876 decreed that no books, not even the Gospel, could be published in the language of 'little Russia.' And in the conservatoire, the universities and schools, the Ukrainian language was absolutely prohibited.

"In the Nineteenth Century the Bible Society introduced many Bibles into Galicia, but the Russian Government forbade them to be imported into Russia, and it was only after the first revolution in 1905 that books of all kinds in sufficient numbers [illegible] **that until then even a translation of the Odyssey was forbidden by the Russian authorities,** you will [illegible] degree, the oppression inflicted until quite lately upon our national culture.

"It should be remarked, nevertheless, that Russian culture only exists thanks to Ukrainian culture, as under the reign of Peter the Great all the scholars of the Ukrainian Ecclesiastical Academy were transported in a mass to Moscow, where they founded the basis of Russian intellectualism.

"In Galicia, the Uniate religion is a combination of the Orthodox and Roman Catholic dogmas. But in the Ukraine the religion is essentially Orthodox. However, at the Ecclesiastical Congress of Kiev two main currents prevail: the first recognizes the autocephalous church, and the second recognizes the supremacy of the Holy Synod. The first is by far the stronger, however. The Orthodox clergy greatly contributed to the national uprising, for in a country where there is no middle class nor bureaucracy, and in which the inhabitants all belong to the agricultural classes, it is easy to understand the weight of the prestige exerted by the Pope."

M. Savtchenko concluded by saying that the Ukraine had concluded a definite agreement with Lithuania, but not with Poland, whose interests were quite opposed to those of the Ukraine.

Василь Гасій.

РІДНИЙ КРАЮ...

Родимий краю,
Село родиме,
Стріхо старенька,
Мила родино,
Неню рідненька —
Вас повитати
Душа бажає,
Потїхи більшої
В сьвітї не має.

Рідний Краю! Я бачу Тебе перед собою, як неоцінений жемчуг, хоч так далеко я від Тебе, хоч вже минуло десять літ розлуки... Ти однак стоїш нинї перед моїми очами; я бачу Твій образ, образ незрівнаної краси Твоєї.

Менї вічно стоїть перед очами моя хатина рідна, майже ціла поросла зеленим мохом. А біля неї городець бачу... Там повно, повно цьвітів, хоч і простенькі — не такі, як бачу тут. Мятка, васильки, зелений барвінок. Він є дійсним господарем в городї; накинув свої віти на васильки і на троянди, а моя добра матір нищечком йому докоряє і називає збиточником його. А найбільший суд бував над ним в неділю, коли то по Службі Божій посходять ся до нас ґазди й молодиці та заставлять мене читати їм ґазету, а то й книжки. Сядемо під черешнею, я читаю, ґазди слухають, а баби-цокотухи провадять суд над зїлєм-барвінком. Одна каже цілком викинути його з города, друга каже обтяти лише віти, щоби він не шкодив другим цьвітам...

До города закрадаєть ся тепленький вечір. І пташка, що в корчи півонії загніздилась, почала пісню чарівну щебетати, а на краю садка вишневого соловій відізвав ся, а там другий і третий, і вже почала ся музика... До них ще прилучив ся білий, крилатий бузько і своїм сильним дзюбом на хаті закалатав. А знизу луга сильний голос „дер... дер..." долітає. То деркач дре свої груди...

О, Рідний Краю! Ти не даєш менї спокою, Ти заволодів мною, граєш на атомах душі моєї. І я лечу, лечу до Тебе на крилах пісні сеї і падаю росою на листячко барвінку, що вже зівяв, зівяв і до землї припав. А разом з ним паду і я та бю чолом об землю, клоню ся і цілую, змиваю сльозами ту землю рідну, де я родив ся і ріс і плакав і веселив ся...

Рідний мій Краю, Земле Кохана. Прийміть ті сльози смутку, туги й розпуки; се сльози радости й любови. Я люблю Вас, так щиро Вас кохаю, хоч в серці жаль і біль болючий ношу... Чому, Коханий Краю, не міг я в Тебе виростати, лиш Тебе мусів покидати і їхати далеко шукати собі щастя. З мозолями на моїх дрібних руках я попращав Тебе, мій Рідний Краю, в 16-тім роцї мого житя, бо не міг дивитись, як матір моя на панськім лані робила, щоб менї їсти дати, щоби я з голоду не згинув... Я не міг дивитись на те нещасне горе, яке нам жити не давало. Пани панували, а ми піт з чола втирали і росили панське поле сльозами гіркими...

Тямлю, тямлю, Коханий Краю, велике горе наше. Тямлю, як пани веселились; тямлю, як нас морили... Останну сорочку в нас на податок брали, хоч ми самі і голі і босі ходили.

Але впали вже пута з Тебе, Коханий Краю. І я привіт глибокий шлю Тобі. Привіт, поклін тій свободі і сонцю золотому, що в наше віконце почало вже гріти. Грімкий привіт Тобі: — Витай, витай, мій Рідний Краю!

КООПЕРАЦІЯ НА СИБІРИ.

Кооперація продуковців і консументів на Сибіри дійшла до високої степені розвитку. Там є кооперативні товариства консументів, банкові орґанїзації, рільничі спілки, а навіть союз кооперативних союзів.

Сей розвій в кооперативнім русї Сибіри є так великого значіня, що можна сказати, що він буде домінуючим фактором в часї російської реконструкції.

Союз сибірських кооперативних союзів репрезентує 8.262 склепи із загальним капіталом 7,000.000 рублїв. Він має свої аґенції в Петроґрадї, Москві, Самаркандї, Харбінї і Владивостоці. Засобляючи своїх власних членів товарами, купованими на свій рахунок, сей союз допомагає своїм членам розвивати промислові галузи, як ткацькі варстати, гарбарні, млини, милярні і т. п. Він розвиває власне риболовство над Амуром і Обом, а також оперує пароходами та барками.

Про степень, до якої сей союз розвинув ся, сьвідчить факт, що в 1916 роцї він продав товарів вартости 3,500.000 рублїв. В 1917 роцї товаровий оборот виносив 43,000.000 рублїв. Сї числа відносять ся лише до центрального союза, а не включають обороту ріжних місцевих кооперативних товариств, які творять сей союз.

На спеціяльну увагу заслугує тут також молочарське товариство. Се є також кооперативне товариство продуковців і консументів. Воно контролює 1.410 молочарських товариств і оперує 1.167 кооперативними склепами. Се товариство причинило ся у великій части до розвитку молочарства головно в західній Сибіри.

Союз сибірських банкових товариств складаєть ся з 28 банкових союзів, до яких належить 44.000 позичкових і щадничих кас. В останнім часї сей союз задумав перебрати на себе ролю аґента-купця для місцевих кооперативних товариств, купуючи головно рільничі знаряди для селян.

ДОПИСИ.

З ST. LOUIS, MO.

I.

До наших братів Лемків і Карпаторосів в Ст. Луіс і околици.

Про українську громаду в Ст. Луіс мало коли читаємо в наших часописях, хотяй часом і є дещо до занотованя.

Часто в нашій пресі читаємо дописи з других місцевостий, і то навіть часом так богато, що аж наприкрить ся читати, як от за представленя, як котрі аматори свої ролї грали, а потому знов їх спростованя, а ще дальше спростованя на спростованя — так, що не знати, як той бідний редактор має на стільки терпеливости все те простувати...

У нас, в Ст. Луіс, є цілком инша „політика". Хотяй у нас представленя відбувають ся дуже часто, то ми про се не хочемо споминати, бо вважаємо, що під сю так важну пору се є замало важне, аби ним забирати дороге місце в часописи.

Ми, члени тутешної громади, даємо під осуд шан. читачів ось-такі „кавалки":

На „Український День" ми, горстка Українців, працювали, скільки сил стало, коли і де лишень було можна, аби використати сю нагоду, котру наші провідники вижебрали в американськім правительстві. Однак наші братя Лемки відрізались від нас і відмовили нам найменьшої помочи, як моральної так і матеріяльної. Без їх помочи ми поставились на четвертім місци, бо на вдови і сироти в старім краю зібрали близко $1.500.

Коли в Ст. Луіс зорганізувало ся товариство „Український Народний Дім", ми знова покликали наших братів Лемків, аби взяли чинну участь та щоби купували уділи, бо такої інституції нам конечно потреба. Братя Лемки і Карпатороси знов не тільки відсунулись, умивши руки від всього, але ще потрафили шкодити і критикувати. Жменя тутешних Українців зорганізувала ся, закупила дім і площу 125x130 за суму $10.000, заінкорпорувала се і нині праця тих кількох людий принесла красний результат. А ви, панове Лемки і Карпатороси, дивите ся на се з заложеними руками!...

В день 4. липня, на зазив нашого улюбленого президента Вілсона, аби всі народности взяли участь в так великім і важнім в історії торжестві, наші братя Лемки не тільки що не взяли участи враз з нами, але пійшли нам наперекір, бо вони Карпатороси, та всіми способами старали ся шкодити нашій народній праці. Торжество відбулось, Українці поставились на першім місци, а наші братя Лемки-Карпатороси пошили ся в дураки.

Коли в Ст. Луіс зорганізував ся комітет, Українська Ґрупа, до купованя военних щадничих значків, тоді скликано було кілька мітінґів, аби обговорити справу так, як се робили другі народности. Наші братя Лемки пійшли на бік до Карпаторосів — мовляв: вони инша народність — тай там закупили значків за кількадесять долярів, аби не через Українську Ґрупу. Коли горстка Українців закупила военно-щадничих значків більше ніж за $5.000, то наші братя Лемки знов пошрамились і то бридко!...

А тепер що дальше, панове братя, Лемки-Карпатороси? Тепер приходить оборона Галичини! Оборона тих Карпат, оборона тих наших гір, котрі ми так щиро любимо, від котрих ви навіть і свою назву прибрали — чи не так? Оборона тої землиці, скровавленої кровю ваших прадідів, ваших батьків і братів. Оборона тої Червоної Руси, котру від віків ваші прадіди в поті чола обробляли і своє житє за неї поклали. Оборона тих могил, де ваших прадідів голови спочивають. Оборона тих широких ланів панських, котрі тільки до тебе, брате, мають право належати. Оборона твоєї батьківщини, на котру проклята ворожа рука наострила свої шпони та хоче загорнути в свою ляцьку неволю. — І що-ж ти на се, Карпаторосе? Мовчиш?!

Ворог-ляшня організує армію і відсилає раз-враз до твого краю, аби тебе різати на твоїй власній земли. Поляки зібрали тут сотки тисяч долярів і вже їх повезли на мирову конференцію до Парижа, аби там торгувати ся за твою шкіру. А ми що? Ми Карпатороси, ми Лемки, ми Бойки, ми Гуцули, ми Подоляки і т. д. Ми тепер в партії бавимось! Хвалите Чехів? А чомуж з них прикладу не берете?

Встань, народе, муром, рамя об рамя! Твоя батьківщина тебе кличе!

Не можеш сам її своїми грудьми заступити, то дай народний „ліберти бонд", відложи бодай один тиждень своєї праці для своєї вітчини!

В Ст. Луіс зорганізував ся комітет оборони Галичини, а до сего дало почин братство св. Володимира, 179-тий відділ У. Н. Союза, де на зібраню дня 15. грудня б. р. було лиш кілька членів, а на зазив п. М. Петрівського зложили $250. Решта членів сего братства також не лишать ся позаду.

Приступайте, Родимці, до нашого комітету і беріть ся всі щиро до праці, бо за свободу народу треба дорого платити!

Отже памятай, брате Лемку, Карпаторосе, Бойку, Гуцуле чи Подоляку, що се вже є остатна дошка ратунку. Коли і сим разом не почуєш ся до народної карности, в тую так велику й болючу хвилю нашого народу, та будеш шукати викруту й сепаратизму і не станеш в ряди до оборони своєї вітчини, то за се чекає тебе кара народна і кара Божа, бо народ, котрий сам себе не любить, не варт свободи!

Також Карпаторос.

—o—

II.

Складаймо жертви на оборону рідного краю!

Довший час ми зі Ст. Луіс нічого не писали, але в так важну хвилю як тепер, коли кождий нарід бодай трохи про себе думає, аби хоч вчасти своїй рідній землици прислужити ся, ми мусимо дещо сказати...

Наше братство св. Володимира, 179-тий відділ У. Н. Союза, мало дня 15. грудня б. р. свій річний мітінґ. Забрав слово п. М. Петрівський і в своїй довшій та щирій бесіді змалював всі обставини, які переживає тепер наша ненька Україна. Найбільше — говорив бесідник — терпить наша східна Галичина від тих відвічних ворогів Поляків, котрі йдуть до нашої рідної хати і в нашій рідній хаті ріжуть нашого батька, матір, брата і сестру. А ми маємо на се дивитись і мовчати?!

Дорогі Братя і Сестри міста Ст. Луіс і околиці, і взагалі всі, котрі знаходите ся на тій вільній земли Вашінґтона! Встаньте вже з того тяжкого сну! Подивіть ся, як другі народности поступають. Возьміть собі за примір Чехо-Словаків, як вони добивають ся своєї долї і волї. Їх війска борять ся і на холодній Сибіри і в американській армії і в рядах аліянтів — всюди! Вони не жалують не тільки гроша, але й власної крови. А ми що? Як прийдеть ся дати який цент на народну ціль, то кождий ховаєть ся поза плечі другого і каже, що без него обійдеть ся. Ой, не так має бути!

От малий приклад: У нас в Ст. Луіс є відділ Українського Робітничого Союза, котрий числить 36 членів. Ті люди зложили по 5 долярів і вислали свого делеґата до Вашінґтону, котрому наказали, що має репрезентувати ціле місто Ст. Луіс. Ми проти сего протестуємо, бо ніхто крім їх відділу не знав, що вони роблять.

От яка робота!

Як висше згадано, по нашім мітінґу вибрано комітет для оборони Галичини, до котрого увійшли пп.: М. Петрівський, предсідатель; Стефан Зілінський, касієр; Стефан Савіцький, секретар; В. Андрусь, М. Вівчаровський, І. Мiштурак, І. Онуфрій, Т. Владика, Н. Федчак, Н. Настюшин, Н. Броніцький, Д. Кіс, В. Петришин і Т. Шеремета, виділові.

Тож не тратьте надії, а беріть собі приклад з відділу 179 У. Н. Союза, бо наші члени за яких 10 мінут часу зложили 250 долярів.

По вічу, яке заповіджено на день 22. с. м., наші комітетові розпічнуть в як найкоротшім часі колекту для оборони Галичини. Тож не випустіть їх зі свого дому з порожними руками, бо громада по нитці тай бідному сорочка. Ми не обминемо ані одної хати. Навіть заїдемо до Іст Ст. Луіс. А Ви, Братя з Іст Ст. Луіс, будьте готові, щоби ми не повстидали ся!

Братя і Сестри! Знаєте, що Ст. Луіс се четверте місто в Америці. Тож перейдім зі своїми жертвами „овер ді тап" — через верх! Покажім свою любов до свого рідного! Дай Боже, щоби по конець місяця грудня тисячка долярів була готова!

А ми всі гроші відішлемо там, де їх потрібно. Будьте певні, що Ваш цент ніде не пропаде, бо кождий даток буде оголошений в нашім органі „Свободі". Можливо, що як буде тисячка, то і другі газети помістять.

Тож до праці, Братя, і то зараз, бо хто скоро дає, той два рази дає!

Стефан Савіцький,
член 179 відділу У. Н. Союза і секретар Українського Комітету для оборони Галичини.

—o—

З ALLENTOWN, PA.

Народні збори і збірка жертв на оборону рідного краю.

Скоро лише завязав ся Український Народний Комітет в Ню Йорку, зараз і наш парох, Всч. о. Антін Лотович, взяв ся зі щирим серцем до народної роботи. Ще дня 8. грудня б. р. він заявив зібраним на Службі Божій в церкві, що дня 15. грудня відбудуть ся в Алентавн місцеві народні збори. І дійсно щира праця нашого пароха увінчала ся вінцем слави для алентавнських Українців і для самого о. А. Лотовича.

Дня 15. с. м. наш душпастир візвав ще раз всіх зібраних на Службі Божій щирих Українців і Українок та запросив їх на 5-ту годину пополудни до Народного Дому на місцеві збори.

На зазив нашого щирого панотця нарід заповнив галю по береги, так що не було місця де стати. В означеній годині явив ся в галї о. парох і красною промовою пояснив народови ціль сих сходин. Він, глянувши на зібраний нарід, сказав: „Чого сумуєш український народе? Що такого невеселого ваші серця відчувають і чому така тяжка тута налягла на ваші серця? Я бачу вашу щиру любов до своєї рідної вітчини. Я немов вичитую з вашого лиця, що ви всі бажаєте єдности і любови, бажаєте злуки всіх українських земель під один синьо-жовтий прапор. Сього ми при щирій праці і дочекаємо ся. Дочекаємо ся свободи і волї, дочекаємо ся того, що сонце на нашій дорогій Україні сьвітити-ме і красше і яснійше, ніж доси". Шановний бесідник в своїй майже годинній промові згадав за минувшість українського народу, котрий так довго зносив ярмо чужої неволї, ярмо московське, польське й австрійське. Відтак говорив про теперішні відносини на нашій рідній Україні та представив вороже становище Ляхів до нашої рідної землиці. Опісля звернув увагу на страшну боротьбу, котра ведеть ся коло столиці Львова і в східній части Галичини. В імени всіх Українців, котрі проживають у Злучених Державах, о. Лотович висловив честь і славу нашим славним борцям і героям за їх завзяту оборону свого рідного краю. Він сказав, що хотяй вже 4 роки і 5 місяців, як українські жовніри воюють, і вже сили їх упадають, то помимо того вони, коли прийшло ся станути по стороні своєї рідної вітчини, не жалують свого житя і кажуть Ляхам-кровопийцям: „Душу й тіло ми положим за нашу свободу, а покажем, що походим з козацького роду!" Тепер на нашій рідній земли ведеть ся війна з Ляхами, котрі напосіли ся на нашу батьківщину і хочуть українське добро загарбати під своє пановане. Ляхи хочуть закувати нас в свої кайдани, але се їм не вдасть ся, бо ми своєю посьвятою і солідарною працею народною добємо ся свободи! Тільки не упадаймо на дусї, але всіми силами старaймо ся о моральну і матеріяльну поміч нашій вітчині.

По сій красній бесіді нашого душпастиря приступлено до вибору Місцевого Українського Народного Комітету, в склад котрого увійшли: о. А. Лотович, предсідатель; Володимир Кашицький, заст. предс.; Іван Коченаш, касієр; Николай Худик, секретар; Стефан Мельничук, Олекса Попик, Катерина Мешко і Параня Слота, колектори; Захарко Гуцайлюк, Дмитро Лободинський, Вас. Дмитровський і Стефан Цабенко, радні.

По виборі комітету приступлено до збираня жертв для Української Народної Ради в Парижи. На щирий зазив нашого пароха зложено $220.

Два колектори, Стефан Мельничук і Николай Худик, ходили за жертвами по українських домах і назбирали $680. Отже разом зібрано **$900 (девятьсот долярів).** Колекта ще не закінчена і ми маємо надію, що й решта щирих Українців не відмовить своєї лепти на таку народну потребу.

Взиваємо всіх Українців і Українок до щирої народної праці і до згоди, а в скорім часі будемо могли повеличати ся красними здобутками. Лиш вгору серця! Не упадаймо на дусї!

Зібрані гроші в найблизшім часі відішлеть ся на руки касієра Українського Народного Комітету в Ню Йорку, а імена чесних і щирих жертводавців будуть поміщені в „Свободі".

Згадані висше збори закінчено відспіванем „Ще не вмерла Україна" і „Не пора", а нарід, сповнивши хоч в частині свій обовязок, був дуже радий і вертав вдоволений домів.

Здаєть ся, що вже й нема о чім писати, а тут якась нестримна гадка примушує кликнути до цілого українського загалу в Америці: Братя і Сестри! До згоди, до єдности, до спільної праці, для добра нашої Неньки України!

Не можу закінчити сеї дописи, щоб не зложити щирої подяки нашому улюбленому душпастирови, Всч. о. Антонови Лотовичови, за його щиру і ревну працю для добра нашої громади, а посередно і для цілого українського народу. Честь Вам і слава, Отче!

Заохочую, прошу, благаю, взиваю весь український нарід, щоби не було в Америці ні одної такої місцевости, котра відтягнулаб ся від теперішної роботи! Нехай не буде між нами ні одного Українця, котрий не почував би ся до свого народного обовязку!

Зійдімо ся, пани братя,
До одної хати,
Порадьмо ся самі себе,
Як біду прогнати.
Зійдімо ся, пани братя,
Ручку си подаймо,
„Ще не вмерла Україна"
Разом заспіваймо!

Володимир Кашицький.

ПОЗІР! КРОМПТОН, Р. АЙ.

Заходом Кормптонської Громади відограєть ся

В НЕДІЛЮ, 29. ГРУДНЯ 1918 Р.

о годині 2-гій пополудни

в анґлійській гали

гарну драму в трох діях з житя селян на Україні (Написав П. Стеценко).

НА ВІДПУСТ ДО КИЄВА

ДІЄВІ ОСОБИ:

Явдоха, жінка Івана .... Я. Лисогір
Гаврило, старий Москаль .... В. Малішевський
Іван, його зять .... І. Пипюк
Анна, їх дочка .... А. Федорович
Петро, муж Анни .... В. Гаврилюк
Максим, син Івана і Явдохи .... П. Москалюк
Одарка, служниця Івана .... І. Цимбаліста
Єгор Плантович .... І. Миськів
Янкель, жид .... М. Дутка
Листонош .... М. Дутка

Режісер: В. Федорович.
Суфлер: Д. Цимбалістий.

Ціни місць І-рядні 75 ц., ІІ-рядні 50 ц., ІІІ-рядні 35 центів.

Дорогі Родимці! З огляду на се, що ся штука „На відпуст до Києва" перший раз буде відіграна в Род Айленд стейті, і що ся штука дає розвеселене після довгого смутку і горя, яке ми пережили за час війни, а що дохід призначений на Фонд оборони Галичини, тому просимо всіх Українців і Українок з Род Айленд взяти як найчисленнійшу участь і тим помочи рідному краєви. — КОМІТЕТ. 153

ДО УКРАЇНЦІВ В МІКІЗРАКС, ПА. І ОКОЛИЦІ!

Місцевий Театральний Кружок Чит. ім. А. Коцка

— відограє —

В СУБОТУ, 28. СЕГО МІСЯЦЯ

о годині 7.30 вечер

ПРЕДСТАВЛЕНЄ

„ЖИДІВКА-ВИХРЕСТКА"

драма в 5-ти актах зі співами, Тогобочного,

в польській Сокільни при Мунсон Евени.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Лейба, старий жид .... Я. Боришкевич
Сара, його дочка .... А. Томашек
Кулина .... Кр. Секула
Степан, її син .... О. Галевич
Приська, пишна дівчина .... К. Звіржанська
Панас, богатий господар .... Л. Вантих
Оришка, Лейбова наймичка .... Ю. Кузївна
Хведоська, дівчина .... М. Писаліївна
Марина, дівчина .... М. Таньчак
Тарас, селянин .... В. Таньчак
Мусій, селянин .... Т. Рідош
Селяни, селянки, хлопці і дівчата.

Вступ 40 і 55 цнт. Не буде „Вор текс".
152-53 КОМІТЕТ.

Колиб зими не було, ми не знали би, що значить літо.

РЕАЛІСТ.

— Коли на столї буде чотири мухи, а я убю одну, кілько лишить ся? — питає учитель малого Михася.

— Лишить ся одна, — відповідає Михась, — тота, сцо ї пан плофесол замолдують...

Dr. Stephen Rudnitsky.

UKRAINIAN CULTURE.

This peculiarity of the poetical creative spirit enables us, just as do the other element of culture, to recognize the vast difference between the Ukrainian and the Russian people. The Russian folk songs are smaller in number and variety, form and content. Sympathetic appreciation of nature is scant. The imagination either rises to super-natural heights or sinks to mere trifling. Criminal-monstrosities and the spirit of destruction are glorified as objects of national worship. The conception of love is sensual, the jesting and ribald songs disgusting.

Like their popular poetry, the popular music of the Ukrainians far surpasses the popular music of the neighboring peoples, and differs from them very noticeably. Polish popular music is just as poor as Polish popular poetry, and almost thruout possesses a cheerful major character. Russian popular music has many minor elements in addition to the major elements. But the Russian popular melodies are quite different from the Ukrainian. They are either boisterously joyous or hopelessly sad. The differences in the character of the melodies are so great that one need not be a specialist to be able to tell at once whether a melody is Ukrainian or Russian.

Popular art, in our people, is entirely original and much more highly advanced than in the neighoring peoples. The remains of the ancient popular painting are still in existence in the left half of the Ukraine. Wood carving has developed to a highly artistic form among the Hutzuls (there are the well-known peasant-artists *Shkriblak*, *Mehedinyuk*, and others). The chief field of Ukrainian popular art, however, is decoration. Two fundamental types are used; a geometric pattern with the crossing of straight and broken lines, and a natural pattern, which is modelled after parts of plants (as leaves, flowers, etc.). In the embroideries, cloths and glass bead-work, we find such an esthetic play of colors, that even tho each individual color is glaring, the whole has a very picturesque and harmonious effect. The decorative art of the Russians is much lower. It is based on animal motifs or entire objects, *e. g.*, whole plants, houses, etc., and evinces an outspoken preference for glaring colors, which are so combined, however, as to shock the eye. Among the Poles, the art of ornamentation is very slightly developed. As for colors, they prefer the gaudy, not many at a time; usually, blue is combined with bright red.

For the sake of completeness, we must still say something about Ukrainian manners and customs. In this aspect, too, the Ukrainian peasantry is richer than its neighbors. Only the White Russians are not far behind them. The entire life of a Ukrainian peasant, in itself full of need and poverty, is, nevertheless, full of poetic and deeply significant usages and customs, from the cradle to the grave. Birth, christening, marriage, death, all are combined with various symbolic usages, particularly the wedding, so rich in ceremonies and songs, so different in its entire substance from the Russian or Polish. The entire year of the Ukrainian constitutes one great cycle of holidays, with which a host of ceremonies are connected, most of which have come down from pre-Christian times. We find similar ceremonies among the White Russians, some also among the Poles, *e. g.*, Christmas songs, songs of the seasons, but among the Russians, on the other hand, we find no parallel to the Ukrainian conditions. Among the Russians, neither the Christmas songs (*kolady*) are customary, nor the ceremonies of Christmas eve (*bohata kutya*), neither the midwinter festival (*shchedri vechir*), with its songs (*shchedrivki*), nor the spring holidays (*yur russalchin velikden*) and spring songs (*vesnianki*), nor the feast of the solstice (*kupalo*), nor the autumn ceremonies on the feast-days of St. Andrew or St. Katherine, etc. The entire essence of the popular metaphysics of the Ukrainians is quite foreign to the Russians, and almost entirely so to the Poles. Only the White Russians form a certain analogy, but, among them, pure superstition outweights customs and ceremonies in importance.

Sufficient facts have been given to make clear to the reader the complete originality and independence of Ukrainian popular culture. We now come to a brief survey of the cultural efforts of the educated Ukrainians.

The number of educated Ukrainians is comparatively small. Hardly a century has passed since the intelligence of the nation awoke to new life, yet, in its hands lies the development of the national culture in the widest sense of the word. The disproportion between the magnitude of the task and the small number of the workers for culture, is at once apparent. And yet the results of the work, in spite of obstacles on every side, have grown in volume.

The Ukraine lies within the sphere of influence of European culture. This culture has spread from Central and Western Europe over the territory of the Ukraine and its neighboring peoples, the Poles, Russians, White Russians, Magyars and Roumanians. Each one of these nations has accepted the material culture of Westrn Europe to a greater or less degree, and adjusted the spiritual culture to its national peculiarites. The Ukrainians, for a long time after the loss of their first state and the decline of their ancient culture, found no line along which they could develop their national culture independently. For centuries they vacillated between the cultures of Poland and Russia. To this day, now that the conditions are much better, one may still find among the Ukrainians individuals who, culturally, are Poles or Russians, and only speak and feel as Ukrainians. Such a condition is very sad, and causes the Ukraine untold injury—most of all in the field of material culture, which, in both these neighboring nations, is very incomplete. Agriculture, mining, trade and commerce, are on a much lower plane among the Poles than in Western Europe. And what is to be said of the Russians, who are a mere parody of a cultured nation in almost every field, altho they possess so great a political organization? No one need be surprised that material culture is of so low a grade in the Ukraine. On the other hand, it has become clear to every intelligent Ukrainian, that the development of material culture is possible only thru Western European influence, by sending Ukrainian engineers, manufacturing specialists, merchants and farmers, to Western and Central Europe to learn their business.

In the field of Ukrainian mental culture, the chief influences to be considered are Polish and Russian. In this field, Polish culture is comparatively very high. It possesses a very rich literature, considerable science and art, and very definite principles of life. The influence of Polish culture is limited almost exclusively to Galicia at the present time. But it was very strong until very recent years, when it began to decrease. At one time, however, the entire Ukraine, particularly the right half, was emphatically under the influence of Polish culture for centuries (16th to the 18th Century).

There is one element in the spiritual culture of the Poles which certainly deserves to be, and is, imitated by the Ukrainians. It is the tone of national patriotism, the love for the nation, its present and its past, which is everywhere evident. Hence, modern Polish literature must be a model for Ukrainian literature in its tendencies and its sentiments. But, beyond its patriotic tone, Polish culture is not appropriate for the Ukrainian people. It is aristocratic, by reason of its descent and its philosophy of the universe. It is far removed from the mass of the people it should represent. In spite of all efforts, the Polish culture of the educated classes has been unable to establish an organic connection with the common people of Poland. It has been built up above the masses and has not grown out of them. To build up Ukrainian culture entirely after the model of Polish culture, would mean to tear it from its life-giving roots in the soul of the people. That it would be deadly to Ukrainian culture, the Ukrainians have perceived for a long time.

Russian culture is much more dangerous to the Ukrainian people than Polish. In its material aspect it is of a very low grade. In the spiritual field it possesses a very rich literature and a noteworthy sccience and art. The spiritual culture of Russia now dominates all of the Russian Ukraine, and has, to a great extent, become prevalent even among those educated Ukrainians in Russia who possess real national consciousness.

This very circumstance constitutes a great danger for the development of Ukrainian culture. For, let the Muscovite conquest extend over the Ukrainians, even in the cultural field, and there is an end of all the independence of the Ukrainian element, and its beautiful language will be, in fact, degraded to a peasant dialect. But a still greater danger lies in the quality of the Russian cultural influence. The first evil characteristic of Russian culture is the complete lack of national and patriotic sentiment, which is absolutely necessary for an aspiring culture like the Ukrainian. Russian culture is infecting the Ukrainians with an ominous national indifference. Another unfavorable characteristic of all Russian culture, is the fact that it is undemocratic thru and thru, and very far removed from the Russian people. The Russian people did not create this culture; the educated, in producing it, took nothing from the people. An intelligent man, brought up in the atmosphere of Russian culture, is unspeakably distant from the Russian people, so that it is impossible for him to work at the task of enlightening them. The views of the Russian "lovers of the people" (*narodniki*), or of a Tolstoy, concerning the common people and its soul, simply offend us thru their unexampled ignorance of the peculiarities and customs of the common people.

A culture so far removed from the people as the Russian can bring no benefit to the Ukrainians. We observe this, best of all, in the condition of the muzhik, to whom the educated Russian has never been able to find an approach, and now the latter looks on indifferently, while the masses sink deeper and deeper down into the abyss of intellectual and spiritual darkness. To guide the common people along the path of organic social-political and economic progress, is a task which an intellect permeated with Russian culture can never perform. The last Russian revolution, and the beginning of the era of constitutional government for Russia, have furnished the best proof for the truth of this assertion.

The other chief characteristic of Russian culture is its manifest superficiality. Hidden beneath a thin veneer of Western European amenities lies coarse barbarism. The external manners of the educated Russian very often strike one by the coarseness, lack of restraint and brutal recklessness accompanying them. We see, then, that even the external forms of European culture have only been outwardly assumed by the Russians. Still poorer is their condition with respect to the things of the spirit. We have observed to what a slight degree the Russians have been able to assimilate the material culture of Europe. The same holds for spiritual culture. Russian literature, particularly the latest, has brought ethical elements of the most questionable worth into the world's literature. (Artzibashev and others). Russian science, altho it can point to some great names and has unlimited means at its disposal, stands far behind German, English or French science. In Russian science, everything is done for the sake of effect, without thoroness, without method, hence fatal gaps appear. Let us consider, for example, our science of geography. Hardly a year passes in which the Russian government does not send one or more great scientific expeditions to Asia or to the North Pole. Each expedition hands in volumes of scientific results, and, at the same time, the surface configuration of the most populous and culturally most advanced regions of European Russia, for example, is barely known in its main aspects. The best geography of Russia was written by the Frenchman Reclus. A modern, really scientific geography of Russia does not exist.

(To be concluded).

ПОКЛИК ДО ВСІХ ІМІҐРАНТІВ З ОБОХ ЖЕРЕБОК.

Дорогі Родимці!

Богато змін в житю нашім, як рівнож цїлого сьвіта, зайшло від хвилї, як ми покинули наші рідні хати, зелені лїси, родючі ниви. Богато крови потекло з водою від часу, як ми розстали ся з нашими дорогими. Ми надіяли ся всего найлучшого, переступаючи останний раз поріг нашої хати; ми сподївались озолотити наші бідні закурені хати, коли останний раз заплаканим оком глядїли на гнїздо, де нас виховувала старенька мати.

І чого діждали ся ми? Чи сповнили ся бодай трохи наші надії? З хвилею, як весь сьвіт залунав від пекольного огню, з хвилею, як задуднїли гармати, ми зістали зовсїм відтяті від наших рідних і не могли навіть переслати їм слова потїхи. Наших рідних не минуло нещастє. Що діяло ся і дїєть ся в нашім селї, сего не годен нїхто відгадати. І хто почислить ті всї пролиті слези невинних жертв сеї небувалої метушнї? Доходить до нас вістка, що велика нужда обхопила наші села і міста. Нужда наших братів кличе нашу кров до ратунку та віджвлює в нас огонь любови. Нужда наших братів витискає горячу слезу з ока кождого.

І чи нам на се дивити ся байдужно? Чи в такий важний момент вільно нам все збувати тяжким зітхненем або слезою? Ні, дорогі родимці! Ми всї еміґранти з Жеребок одних і других повинні стати як один муж і прийти з помочию нашій лихій доли і нуждї. Вони на нас ждуть, вони витягають руки о поміч, а ми маємо бути байдужні? Се був би непростимий гріх. Імя кождого, що хоче прийти з помочию, буде записане золотими буквами в серцю кождого нашого сусіда, якому зітремо слезу зі зболїлого ока. Тому, хто тільки вірить в Бога, хто вірить, що в єдности сила, нехай стає з нами.

Дня 13. жовтня б. р. заснував ся в Ню Йорку комітет, який має тою справою заняти ся. Сей комітет не має нічого спільного з товариством, яке носить імя нашого села. Той комітет на разі постановив подати до відома наших людий тую цїлу справу і як найскорше зібрати суму 1.000 долярів на поміч нашим селам. За часть тих гроший має рівнож бути побудований памятник в нашім селї. Доси вже є зібраних 100 долярів. (Імена жертводавців будуть подані в другій відозві). Найменьша жертва має велике значінє. Коли ми своїм людям не поможемо, то їм нїхто не поможе. До комітету зістали на разі вибрані слїдуючі люди: Михайло Соловський, предсїдатель; Василь Фурик містопредсїдатель; Григорій Гладкий, секретар; Василь Слободзян, заст. секретаря; Михайло Ямка, касієр; Віктор Бих, заст. касієра; Данило Баран, Василь Свистун і Дмитро Федин, контрольори; Кіндрат Чайка, Кирило Гладкий і Петро Бих, тростіси; Іван Федун і Марія Каспрак, директори.

Дорогі Родимцї! Зближаєть ся до нас Різдво Христове, а коли ми засядемо за стіл до сьвятої вечері, то не забуваймо на наших там так рідних і дорогих братів та сестер, вдів і сиріт, котрі там гень за морем ані кавальчика хлїба не видять. Вони нагі і босі до нас руки витягають і ратунку благають. А ми мали би тут сидїти і дивити ся на їх нужду тай терпіня, які вони там через такий довгий час переживають?

Ми не віримо, що найдеть ся жеребецький чоловік, який би не відповів сій просьбі. Імена всіх жертводавців будуть оголошені в часописях. Збирайте-ж жертви і висилайте на адресу: Михайло Соловський, 217-19 East 6th St., New York, N. Y.

Сей комітет постарав ся о урядове потверджене, тому ніякий инший комітет на тусаму цїль і на тесаме імя нічого подібного робити не може.

Поздоровляємо всїх і просимо держати ся разом та дати і другим пізнати, що ми з одного села.

149,52,55і2 КОМІТЕТ.

В кождій українській хатї повинна находитись часопись „Свобода".

В НІМЕЧЧИНІ.

(Продовжене зі стор. 1-шої).

Брокдорф-Ранцав, зістав іменований нїмецьким міністром заграничних справ на місце уступившого д-ра Сольфа, як се доносять нинїшні вісти.

Російські большевики вислали до Берлїна на аґітацію 24 мілїони марок.

БЕРЛІН, 21. грудня. — Російське большевицьке правительство вислало на руки большевицького посла в Берлїні 24 мілїонів марок на поширене большевицької пропаґанди, як се доносить соціялістичний орґан „Форвертс".

Більша частина тих гроший опинила ся в руках ґрупи „Спартак", подає дальше згадана часопись.

Гінденбурґ творить новий боєвий фронт.

ПАРИЖ, 20. грудня. — Гінденбурґ повідомив телеґрафічно берлїнське правительство, що він має намір утворити новий боєвий фронт у віддаленю шість миль від невтральної полоси, визначеної на підставі перемиря, як се доносить нинїшна телеґрама з Ціріху.

Правительство зажадало від Гінденбурґа близших вияснень в тій справі, але не одержало від нього жадної відповіди.

Гінденбурґ на чолї протиреволюції.

БЕРЛІН, 20. грудня. — Підчас конґресу рад відчитано довірочні документи, які вказують, що ґен. Гінденбурґ і його штаб готовлять протиреволюцію та що на ню годять ся канцлер Еберт і Шайдеман.

Ґен. Людендорф в зносинах з большевиками.

ЛОНДОН, 20. грудня. — Нїмецькі провідники військові плянують новий удар, як се доносить амстердамський кореспондент „Дейли Експрес".

Ґен. Людендорф, бувший головний квартирмайстер і властивий диктатор в Нїмеччині, має позіставати в тісній звязи з большевицькими аґентами в Швецїі.

—о—

Греки орґанізують нову републику.

АТЕНИ, 19. грудня. — Телеґрама з Царгорода доносить, що грецьке населене на побережи Чорного моря утворило нову лїґу і зорґанізувало комітети, які мають звидїти столиці европейських держав, жадаючи утвореня грецької републики зі столицею Трепізонтом.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Тов. Р. М. Клюб Поступовий, від. 70, повідомляє всїх своїх членів, що річний мітінґ відбудеть ся в суботу, 28. грудня с. р., в гали Народного Дому під ч. 72 Моріс стр. Початок мітінґу о годині 7-мій вечер. Обовязком кождого члена явити ся на тім мітінґу, бо маємо дуже важні справи до полагодженя, як також вибір нового уряду. Член, котрий не явить ся, заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — А. Онисик, секр. фін.

БРІДЖПОРТ, КОНН. Тов. „Українська Січ", від. 59, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеть ся 25. грудня (латинське Різдво), о годині 10-тій перед полуднем, в Січовій гали, 108 Kossuth St. Просить ся кождого члена, щоби прийшов на згаданий мітінґ, бо будеть ся вибирати новий уряд. Просить ся також привести нових членів до товариства і до У. Н. Союза. Пригадую членам нашого товариства, щоби записували свої діти до У. Н. Союза. — І. Бойко, секр.

АСТОРІЯ, Н. Й. Бр. св. Николая, від. 5, повідомляє своїх членів, що надзвичайний мітінґ відбудеть ся в суботу, 28. грудня, в домі Антона Климишина. Кождий член має явити ся, бо є важні справи до полагодженя. Неприсутний член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — М. Козак, предс.; А. Климишин, секр.

ОЛІЕН, Н. Й. Тов. „Запорожська Січ", від. 363, подає до відома, що на річнім мітінґу дня 14. грудня вибрано отсей новий уряд: Н. Кубарик, предс.; М. Сеник, заст. предс.; І. Кубарик, секр.; І. Скробач, заст. секр.; І. Базїв, кас.; Д. Базїв, заст. кас.; О. Парандїй і А. Непорадний, контрольори; О. Іванців і А. Лялюк, доглядачі хорих; І. Костів, господар; Н. Леськів, хоружий, — І. Кубарик, секр.

ФУЛТОН, Н. Й. Отсим подаєть ся до відома, що на річнім мітінґу дня 15. грудня товариство „Запорожська Січ", від. 263, вибрало отсих нових урядників: Н. Василишин, предс.; І. Заневич, заст. предс.; М. Гринчук, кас.; І. Мельник, заст. кас.; Д. Олїнський, секр.; Д. Коваль, заст. секр.; С. Козарт і І. Куц, контрольори; П. Ількiв і Н. Мельник, доглядачі хорих. Через слїдуючий рік мітінґи будуть відбувати ся кождої третої недїлї по першім в гали п. В. Козака під ч. 320 W. First St. — Д. Олїнський, секр.

МАЙНЕРСВІЛ, ПА. Бр. св. Николая, від. 78, подає до відома, що річний мітінґ відбудеть ся в недїлю, 5. січня 1919 р., точно о годині 2-гій пополудни. Буде касовий звіт, вибір нового уряду і инші важні справи. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, бо инакше будуть суспендовані. Неприсутний на тім мітінґу член заплатить кару 50 ц., а урядник $1.00. — Й. Вайда, предс.; А. Бончак, кас.; В. Гонтарчук, секр.

ПЛЕЙНС, ПА. Бр. св. Андрея, від. 48, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеть ся в неділю, 29. грудня, в гали церковній, зараз по Службі Божій. Буде вибір нового уряду і инші важні справи до полагодженя. Будеть ся приимати нових членів до братства без вступного, а до У. Н. Союза після статута. Будеть ся вписувати до У. Н. Союза діти від одного року аж до 18 лїт житя, за 50 цнт. вступного від члена. Котрі члени на річнім мітінґу не являть ся, заплатять $1.00 кари. — Й. Катулька, секр.

ФІНІКСВІЛ, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 321, подає до відома, що на річнім мітінґу дня 8. грудня вибрано отсих урядників: І. Федак, предс.; А. Малик, заст. предс.; Л. Сілецький, кас.; І. Федко, заст. кас.; І. Яворський, секр.; Д. Савчин, заст. секр.; Д. Витрикуш і Ю. Ничипор, контрольори; П. Садівський і Ф. Ничипор, доглядачі хорих; А. Видорик і І. Пінчак, хоруижі; Р. Ничипор, полїсмен. Мітінґи будуть відбувати ся кождої другої недїлї по першім в польській гали при Дайтон улици. — І. Гозияш, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Подаєть ся до відома членам бр. св. Василія, від. 339, що річний мітінґ відбудеть ся в недїлю, 29. грудня, по Службі Божій, о годині 1-шій пополудни, під ч. 822 Норт Франклін стр. На сей мітінґ запрошуєть ся всїх членів, аби численно явили ся і вирівнали свої вкладки, бо котрий член не явить ся, заплатить 50 цнт. кари, а урядник $1.00. Буде вибір нового уряду. Будеть ся приимати нових членів до братства без вступного, а до У. Н. Союза після статута. Буде також справоздане контрольної комісії. — І. Сорока, предс.; О. Дьорка, секр.

ЙОРКВІЛ, О. Бр. св. Стефана, від. 77, вибрало на річнім мітінґу дня 15. грудня б. р. отсих урядників: А. Волошин, предс.; В. Яремцьо, заст. предс.; Е. Яремцьо секр.; Н. Пазлуцький, з. секр.; М. Мурин, кас.; С. Маличевський, заст. кас.; Н. Зарічний і П. Головід, контрольори; І. Букса і В. Яцейко, опікуни хорих; Т. Ходань і І. Кордияк, дверники. — А. Фоца, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Отсим подаєть ся до відома всїм членам тов. „Сокіл", від. 336, що річний мітінґ відбудеть ся в суботу, 28. грудня, о годині 6.30 вечером, в гали церковній. Всї члени мусять явити ся, бо є важні справи до полагодженя і буде вибір нового уряду. Неявивший ся член заплатить $1.00 кари, а урядник $2.00. Довгуючі члени мають вирівнати свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. Будеть ся приимати нових членів без вступного до товариства, а до У. Н. Союза після статута. — В. Волянський, предс.; Й. Козак, кас.; Я. Павлишин, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 292, повідомляє всїх своїх членів, що річний мітінґ відбудеть ся дня 1. січня 1919 року, точно о годині 12.30, в новій церковній гали при ул. Кліперт. Обовязком кождого члена явити ся на сїм мітінґу і привести з собою бодай по одному новому членови. На тім мітінґу будеть ся приимати нових членів без вступного до братства, а до У. Н. Союза після статута. Старий уряд здасть звіт зі свого діловодства за рік 1918, відтак буде вибір нового уряду. Неявивший ся член заплатить кару $1.00, а урядник $2.00. — Н. Романів, предс.; С. Чорний, кас.; Т. Титар, секр.

ВІЛІНҐ, В. ВА. Тов. св. Івана Хрестителя, від. 56, подає до загального відома, що на річнім мітінґу дня 8. грудня вибрано отсей новий уряд: В. Когут, предс.; С. Марко, заст. предс.; І. Шалева, кас.; Н. Вітенко, заст. кас.; С. Грушкевич, секр.; М. Тютюник, заст. секр.; Я. Вітенко і Т. Лихва, контрольори каси; Л. Чмерит і П. Фрей, опікуни хорих; М. Котляр, маршалок; Д. Стрілецький і І. Паньків, хоружі; В. Козак, дверник. Мітінґи будуть відбувати ся першої недїлї по першім в гали церковній о годині 2-гій пополудни. — Я. Вітенко, предс.; Н. Дикий, кас.; С. Грушкевич, секр.

Не йди проти природи. — В день працюй, в ночи відпочивай!

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

Пошукую свого шваґра **ІВАНА ДЯЧУНА**, з села Стехнівці, повіт Тернопіль. Має перебувати в Пенсильванії. Хто би о нїм знав або він сам, прошу голоситись на адресу: J. KARMAN, 30 Vaneley Street, Toronto, Ontario, Canada. 152-53

Пошукую своїх краянів з села Рожнева, повіт Снятин. Я перебував через 3 роки в Канаді, а 2½ року в Злучених Державах. Прошу зголоситись на адресу: JOHN DYBEL, 79 Franklin St., Springfield, Mass. 152-53

Пошукую **ВАСИЛЯ ЯКОВИЧУКА**, з села Мариничі, повіт Вижниця, Буковина. Хто би о нїм знав або він сам, прошу зголоситись на адресу: MICHAEL MATEJCZUK, 415 Euclid Ave., Akron, Ohio. 152-54

Пошукую своєї сестри **МАРІЇ ОПАЛИК**, замужом Цап. До Ню Йорку приїхала в роцї 1913. Хто би о нїй знав або вона сама, зволить зголоситись на адресу: ROZA OPALYK, 139 Beech St., Detroit, Mich., або FELIX DOMBSKI, 415 W. 40th Street, New York, N. Y. 152-54

Пошукую свого брата **ГАВРИЇЛА АНТОНИКА**, родом зі Збаража. Має перебувати в Монтреал, в Канаді. Хто би о нїм знав або він сам, прошу зголоситись на адресу: MAX ANTONIK, 3 Myrth St., Concord, N. H. 151-53

Пошукую свого брата **НИКОЛАЯ ЧІЛЯКА.** Перед 7 роками перебував в Дітройт, Міш. Хто би о нїм знав або він сам, зволить ласкаво зголоситись на адресу: JOHN CHILAK, 62 Barnes St., Ashley, Pa. 150-55

ПОШУКУЮ фамілїйного чоловіка, котрий би обняв цїлий заряд господарчий на фармі. Чоловік мусить добре знати ся на рільництві. Стале занятє, добра платня. По близші інформації прошу голоситись на понизшу адресу: FARMER, 116 N. Main St., Herkimer, N. Y. 151-53

Пошукую в дуже важній справі свого вуйка **НИКОЛУ СІТНИЦЬКОГО**, родом з Комарна, перед 5-ма роками перебував в Філядельфії. Хто би о нїм знав або він сам, прошу зголосити ся на адресу: IWAN PELENSKY, 3227 Salmon St., Philadelphia, Pa. 148-50—

ПОТРЕБА АҐЕНТІВ, котрі мають широку знакомість в Ню Йорку, Ню Джерзи і околиці. Нагода до зробленя добрих гроший. Голосіть ся по подробиці. UNITED LAND DEV. CO., Room 305, 132 Nassau Street, New York City. 152-1

ДЯКОУЧИТЕЛЬ з добрим голосом пошукує посаду сейчас. Адрес: DIAKO-UCZYTEL, 306 5th St., Little Falls, N. Y. 152-54

ПОТРЕБА ДІВЧИНИ до домашної роботи при родині, двоє дітий, стале занятє, добра платня. Голоситись до: JOHN KRYNICKY, 2282 Fifth Ave., Troy, N. Y. 151-56

ПОТРІБНО господиню до заряду домом у гр.-кат. сьвященика. Голосити ся письменно на адресу: REV. M. ASSENDICK, 1509 Florance Avenue, Youngstown, O. 149-2

ПОСАДА.

П. МИХАЇЛ КЛИМКО, дякоучитель з Джерзи Сіти, Н. Дж., зістав вибраний на головного секретаря „Провидїня" від 1-го січня 1919 р.

Хто би рефлектував на опорожнену по нїм посаду в Джерзи Сіти, нехай зголосить свою оферту на адресу: о. Александер Улицький, 69 Grand Street, Jersey City, N. J.

КОТРА ҐАЗДИНЯ хоче купити дешево полотняні мішки, з яких можна робити пошви, плахти на постіль, ручники і другі річи, нехай іде до NEW JERSEY BAG AND BURLAP CO., 631 Grand St., cor. Bishop St., Jersey City, N. J. 145-156

Пишіть лише по анґлїйськи.

ДАРОМ вишлемо кождому каталоґ українських рекордів до ґрамофона зі співами, танцями і колядами. Пишіть на адресу: 149—

UKRAINSKYJ BAZAR,

168 E. 4th St., New York, N. Y.

ФАРМА НА ПРОДАЖ. Фарма 120 акрова, 80 акрів управленої рілї, 15 акрів пасовиска, 25 акрів грубого ліса, гавз на 7 румів і дві стодоли великі, шопа на машинерію і хліви, коло гавзу є около 50 овочевих дерев; фарма вся сфенсована дротом; цїна враз з машинерією $2,600, тільки $1,500 готівкою а решта $1,100 на сплату на 11 лїт. Голоситись до: WILLIAM ZAGIBAYLO, Box 68 Mahanoy Plane, Pa. 153-2

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Проти іміґрації.

Предсїдатель іміґраційної комісії парляментарної, Дж. Борнет, приготовляє острі проєкти іміґраційні, які мають бути передані під ухвалу слїдуючої сесії конґресу. Борнет проєктує здержати цїлковито всяку іміґрацію по війні, бодай що найменьше на протяг чотирох літ, або і більше.

Стратив посаду, бо заявив ся за публичною власностию.

Джордж Койзелер, професор французької й еспанської мови в ґімназії в Рочестер, Міннесота, стратив посаду, бо оскаржено його о соціялізм. Кажуть, що професор в приватній розмові заявив ся за тривалою правительственною контролею над зелїзницями, телеґрафами й телефонами і висказав бажанє, щоби місто Рочестер перебрало на себе весь місцевий торг і в той спосіб усунути всяких посередників між консументами й продуковцями. Міннесотські стейтові власти надумують ся, чи мають перевести ще й кримінальний процес проти сього чоловіка за його економічні погляди.

Доставці мяса заробляють великі гроші.

Річний звіт „Кюдаги Пекінґ Компани", великої спілки, яка доставляє мясо, виказує, що чистий дохід сеї спілки за 1918 рік виносить 3,376.808 долярів. Чистий дохід в 1917 році виносив 4,430.529 долярів. Загальний дохід в 1917 році виносив 5,520.259 долярів. Хтось може думати, що дохід сеї спілки зменьшив ся в 1918 році. Се противно; дохід значно збільшив ся, але ріжниця лише в тім, що в 1918 році спілка заплатила до федеральної каси більше доходового податку ніж минувшого року. Крім того резерва спілки в сім році більше ніж подвоїла ся. Коли в 1917 році резерва виносила лише 1,090.000 долярів, то в 1918 році виносить аж 2,785.412 долярів. Се знак, що спілка досить добре злупила консументів.

Часи зміняють ся...

Коли в Росії панував цар, російські церкви в Америцї не потребували жадних допомог з народної кишенї, бо побирали їх впрост з державної каси; колиж царат провалив ся і всякі державні допомоги для церков здержано, російські церкви вже починають давати ріжні балї, забави і концерти на свій дохід. Отсе читаємо, перший раз, що в Ню Йорку відбудеть ся музичний вечір на дохід православної катедри...

Муринська делеґація.

Муринський зїзд, який щойно відбув ся минувшого тижня у Вашінґтонї, вибрав 11 мирових комісарів, які мають їхати до Версалю і предложити мировій конференції домаганє, щоби знести всї недемократичні заостреня проти Муринів.

Злїнчовано 2 Муринів і 2 Муринки.

В ночи з 19. на 20. грудня в Шоботї, Місісіпі, товпа злїнчувала двох Муринів і дві Муринки. Злїнчованими є два братя і дві сестри. Один Мурин був військовим майором. Їх злїнчовано, як кажуть, за се, що вони мали убити тамошнього лїкаря-дентиста, д-ра Джанстона. По убийстві Джанстона майор Кларк, злїнчований Мурин, признав ся, що убийство Джанстона є його дїлом. Тоді арештовано чотири особи і посаджено їх до арешту. Згаданої ночи товпа зібрала ся біля вязниці і один з товпи викликав ключника на двір. Коли ключник вийшов з тюремного заведеня, товпа зловила його і зажадала видачі всіх увязнених Муринів. Ключник під грозою смерти сповнив домаганє товпи. Муринів забрано на міст, там знущано ся над ними, а відтак неживих або півживих повішено під мостом.

Загадочні пасажири прибули з Португалії.

З португальського корабля Дондо, який при кінци минувшого тижня прибув до нюйорської пристанї, забрано до портового арешту трох пасажирів, які показали ся властям дуже підозрілими. Один з них числить 40 лїт житя, елєгантно одїтий і говорить плавно кількома мовами; другий числить около 30 лїт, також подобає на високо інтелїґентного чоловіка; а третий, на якого паде найменьше підозрінє, числить около 20 лїт житя. Нїодин з них не є затягнений до корабельного спису пасажирів. Арештовані не хотїли подати про себе жадних інформацій; не хотїли подати навіть своїх імен. Нюйорські власти очікують в тій справі розпорядженя з Вашінґтону.

Дослідник північного бігуна дістав медаль заслуги.

Вільгяльмур Стефансон, славний дослідник північного бігуна, одержав від Американського Географічного Товариства медаль заслуги ордену Карла Дейли. У своїм тестаментї Дейли заявив, що сю медаль може дістати лише той, хто корисно і невпинно служить або працює.

Продажа німецької фабрики.

Федеральний опікун ворожого майна спродав німецьку фабрику в Ґарфілд, Н. Дж., „Ґарфілд Ворстед Мілс", за суму 1,661.476 долярів.

Бандитський напад в Еверет, Массачусетс.

Шість мущин здержало автомобіль Френка Бравна з Лин, Масс., коли він переїзджав Тайлстон улицею в Еверт, і забрали від нього 12.000 долярів, які він віз зі собою, аби виплатити тижневу платню для робітників сталевої фабрики „Дженерал Електрик Ко." в Еверет. Коли Бравн боронив ся, один з бандитів витягнув револьвер і стрілив до нього, ранячи його тяжко. Бравна забрано до шпиталю в Бостонї. Бандити втїкли. Се стало ся в пятницю, 20. грудня.

Продукція міди.

Продукція міди в цїлій Америцї виносить за падолист 148,763.177 фунтів, в порівнаню до 154,708.552 фунти за тойсам місяць в 1917 році. За 11 місяців 1918 року цїла Америка випродукувала 1.714,121.512 фунтів міди.

Податок Ракефелера і Морґана.

Великий американський мілїярдер Джан Д. Ракефелер має в Ню Йорку маєтку на 10,000.000 долярів. Від сього маєтку він платить містови 5,000.000 долярів річного податку. Від свого маєтку в Ню Йорку мілїонер Морґан платить містови 500.000 долярів річного податку.

Помер в 130-тім році житя.

В Дітройт помер 16. грудня Мурин Генри Бенкс, який, як сам перед смертию заявив, прожив 130 лїт і був колись рабом в одного вірджінїйського дїдича. В годині скону біля нього була його 70-лїтна внука. Бенкс говорив, що памятає дуже добре Джорджа Вашінґтона першого президента Злучених Держав, який навіть був в хатї Бенксового дїдича.

Уживанє гербати.

Питє гербати в Злучених Державах протягом останного року збільшило ся о 36%, як обчислено урядово. В тім році спроваджено до Злучених Держав 148,684.000 фунтів гербати, в порівнаню до 105,984.000 фунтів за минувший рік. З імпортованої скількости правительство відкинуло 237.000 фунтів гербати, яка занимала в собі забогато домішки, а 3,936.000 фунтів вивезено до инших країв. Правительство заявляє, що в сїм році не спроваджено до Злучених Держав анї одного фунта штучно підробленої гербати.

ВП. П. СЕКРЕТАРІВ ВІДДЇЛІВ УКРАЇНСЬКОГО НАР. СОЮЗА

упрашає ся, щоби гроші за книжки Др-а С. Рудницького: „Ukraine, the land and its people" і магазини „Ukraine", вислані їм в червни с. р. до розпродажи, відослати разом з нерозпроданими доси книжками і магазинами найдальше ДО КІНЦЯ СЕГО МІСЯЦЯ, на адресу:

UKRAINIAN COUNCIL OF AMERICA,
520 E. 6th St., New York, N. Y.

СТАРОКРАЄВІ ВІСТИ.

Конференція в Ясах.

Дня 10. падолиста в Ясах, тимчасовій столиці Румунії, відбула ся конференція між представниками України і представниками аліянтів. Українською делеґацією проводив Іван Коростовець. Конференція обговорювала справу незалежности України і справу навязаня дипльоматичних зносин між Україною і аліянтами.

Поміч для Галичини.

„Відродженє" (з 10. падолиста) доносить, що при Українськім Народнім Союзї зорґанізовано спеціяльний комітет для несеня оружної помочи галицьким Українцям при формованю независимої Галицької Держави. До комітету належать Винниченко, Шаповал, Сидоренко, Дідушок і Чеховський. Війска, які мають відійти на поміч Галичанам, порішено віддати під команду Петлюри.

Українська Народна Рада Угрорусинів.

Угрорусини, як доносить „Нає Цірхер Цайтунґ", заложили собі Українську Народну Раду, яка війшла в переговори з мадярським правительством ґрафа Каролї. Угрорусини зажадали вилученя комітетів мармароського, береґського, ужгородського і унґського, де Українцї творять більшість, і віддати їх під управу української адмінїстрації.

Протест Буковини.

„Буковина", політичний орґан буковинських Українців, подає в числї з 1. падолиста, що установчі збори буковинських Румунів, які відбули ся 27. жовтня, ухвалили прилучити цїлу Буковину до Румунії. З приводу того в тімсамім числї газети опубліковано відозву буковинських Українців, підписану 39 представниками Української Народної Ради, в якій протестуєть ся проти неоправданих імперіялїстичних претенсій Румунів супроти північної части Буковини, заселеної Українцями. У відозві було сказано, щоби весь нарід спішив на величезне віче до Черновець, яке мало відбути ся 3. падолиста.

Семен Вітик не жиє.

„Problems de L'Ukraine" (ч. 37, з 19. падолиста 1918), які виходять в Швайцарії, доносять про смерть Семена Вітика, бувшого посла австрійського парляменту і галицького сойму, провідника української соціял-демократичної партії в Галичині, який помер від рани, одержаної в боротьбі з польськими леґіонерами у Львові.

Борис Грінченко.

ЗЕМЛЯКАМ.

Ще не вмерла Україна,
Але може вмерти:
Ви самі її, ледачі,
Ведете до смерти!

Не хвалїть ся, що живе ще
Наша воля й слава:
Зрада їх давно зтоптала,
Продала лукава.

Ваші предки торгували
Людськими правами,
Їх продавши, породили
Вас на сьвіт рабами.

Не пишайте ся-ж у співах
Ви козацьким родом;
Ви раби, хоч і пани ви
Над своїм народом.

Україна вам не мати,
Є в вас инша панї,
Зрадних прадїдів нікчемних
Правнуки погані!

Тільки той достойний щастя,
Хто боровсь за нього;
Ви-ж давно покірні слуги
Ледарства гидкого.

Ви-ж давно не люди — трупи
Без житя і сили,
Ваше місце — кладовище,
Яма та могили.

Як живі покинуть мертвих,
Щоб з живими стати,
„Ще не вмерла Україна"
Будемо співати,

Як живі покинуть мертвих,
Прийде та година,
Що дїлами, не словами,
Оживе Вкраїна.

Коли спізниш ся до поспішного поїзду, не чекай, але бери тягаровий.

Кажуть, що женщина не може вдержати язика за зубами, — а одна пара в Індіянї держала своє подружє в тайнї через девять місяців, але тайну зрадила таки перша женщина...

АФОРИЗМИ.

Представляти собі, що чоловік, хоч має повно хиб, не має жадних добрих сторін, — є по дитинячому.

Чим більше терня, тим красший вінець.

Не годить ся вмирати духом, коли жиємо тілом.

Нема женщини, котра би не думала, що могла була дістати за мужа лїпшого ніж має.

Вроджені дипльомати все принимають правду обережно.

Чоловік з розумом не вірить в щастє.

Деякі люди мають манію замикати двері в лїтї, а отвирати в зимі.

Богато так званих великих людий, колиб повернули з тамтого сьвіта, здивувалиб ся немало, прочитавши свою біоґрафію...

Репутація мудрости не так залежить від того, хто що знає, як від того, хто що говорить.

Дві голови є звичайно лїпше ніж одна, але не в однїй родинї.

Підчас виборів деякі політики гублять капелюхи, а деякі таки голову.

Деякі люди цїле своє житє студіюють над річию, яка нікому нїколи не придасть ся.

Дурень може відповідати на питаня, які мудрий не поставить йому.

Є в нашім житю хвилї, коли наші слова не мають значіня; се тоді, коли просимо когось о позичку.

Реформаційний рух, який не стрічає жадного опору, гине звичайно в початках.

Дай голодному найперше наїсти ся, а тоді аж уділяй йому поради.

Всі люди люблять ласку, але многі з них волїють, щоб її заступити грішми.

Лікар-кавалер каже, що цїлованє є небезпечне; розуміеть ся, воно розвиває матримоніяльну недугу.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

І. М., Юнґсвіл, Па. — Таких дописий, як Ваша, ми не поміщуємо.

А. Г., Вест Гамонд, Інд. — Красна є Ваша відозва, але ми і найкрасших не поміщуємо, як не знаємо, хто їх написав. Ви не є обовязані підписувати ся під своїм покликом, але редакція мусить знати Ваше повне імя, назвиско і адресу. Імена своїх дописувателїв редакція задержує в тайнї, коли вони собі сього виразно бажають. Ми в редакційній переписці часто про се згадуємо, але Ви мабуть сього не запримітили. — За признанє для нашої часописи сердечно дякуємо!

Олекса Дьорка, Філядельфія, Па. — Згадувана Вами подяка була оголошена в 150-тім числї „Свободи" (з дня 17. грудня б. р.). Під нею є навіть Ваш підпис, але Ви видно сего не запримітили. На другий раз, коли схочете когось ганьбити, то наперед упевніть ся, чи маєте до сього рацію.

